

strategies in education in general, tactics, means, methods, and forms of teachers' work etc. Educators and school teachers face the problem of transition to mixed and remote (distant) forms of teaching, that is why they demand answers to many questions concerning their professional activity: for example questions about time management, curriculum planning, IT-technologies, new IT-instruments etc.

Educational libraries are able to give answers to such questions through bibliographic, analytic, and abstract support of the educational branch. Highly-educated specialists provide the whole spectrum of library services, including those in the remote access. The latest and the oldest gains of education and psychology are constantly represented, kept, and processed in the libraries' products and services.

V. O. Sukhomlynsky State Educational Library of Ukraine, being the scientific-methodic center of educational libraries network, is an informational complex that not only provides access to Ukrainian and world databases, but also develops its own products of high quality: bibliographic indices, abstract and analytic reviews, mass-media monitoring, research support for academicians; constantly improves its services for students and teachers, educators and scientists. Library assistance can facilitate the educational and scientific-research processes with adaptation in view.

One of V. O. Sukhomlynsky State Scientific Educational Library of Ukraine' product is planned to represent the works of the Department of General Pedagogy and Education Philosophy of National Academy of Educational Sciences of Ukraine in terms of innovational development of home and foreign educational theory and practice.

Thus, in conclusion, it should be said that educational libraries can be viewed today as an effective means for contributing to adaptive processes in educational practice and science.

At the end, Ilya Prigozhyn's famous words should be noted: in recognizing the world's instability we do not surrender – we are encouraged to new experiments and research, this world's specific features taken into consideration.

References:

1. Zakatnov, D.O., Seletsky, A.V., Ponomarenko, L.O., Berezivska, L.D.>Bondarchuk, O.B., Varaksina, N.V., Rostoka, M.L., Sereda, Kh. et al. URL : <https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads>.
2. Osvitoria.org. Zmishane ta Dystantsiine Navchannia [Mixed and Distant Learning].
3. Medvedeva, A. Bibliometrychni systemy yak instytut monitorynhu ta pidtrymky doslidzhen [Bibliometric systems as monitorynh institute and research support].

Адаптивний інструментарій для створення предметної онтології в сфері освіти

Вараксіна Наталія Володимирівна
natalia.varaksina@gmail.com

Термін «онтологія» довгі роки існував тільки як філософське поняття. Але сьогодні його пов'язують з іншими науками, завдяки чому з'явилося безліч визначень цього терміну. Так, в інформаційних технологіях під терміном

«онтологія» розуміють формалізоване представлення знань про певну предметну область (середовище, світ), придатну для автоматизованої обробки [1]. В інженерії знань розуміють як детальний опис деякої предметної галузі, всередині якої проводиться дослідження певної проблеми, що вимагає опрацювання великого обсягу даних [2]. Тому, інформаційні онтології створюються для вирішення комплексних завдань, що вимагають інтелектуального опрацювання даних. Так, завдяки проєкту створення бази знань CSK (common sense knowledge) виявлено, що багато фрагментів знань мають універсальне значення та однаково сприймаються різними людьми і співтовариствами. Тому їх взаємодія неможлива без наявності певної універсальної платформи, яка формалізує визначення універсальних понять і створює визначальний словник певної предметної галузі [3].

Електронні каталоги є основними бібліографічними ресурсами бібліотек, що відображають зміст їх фондів. Лексикографічні бази електронного каталогу це різні машинозчитувані словникові масиви, об'єктом опису в яких є лексична одиниця (тезауруси, рубрикатори, термінологічні словники, таблиці класифікації тощо). Системи автоматизації бібліотек дозволяють застосовувати нормативні словники інформаційно-пошукових мов, а деякі пропонують створення власних файлів авторитетного контролю або підключення зовнішніх.

ІРБІС-64 надає достатньо широкі можливості для створення і підтримки таких авторитетних файлів, як: «Предметні заголовки», «Індивідуальний автори», «Колективні автори» та «Географічна назва».

Одним із видів наукового опрацювання документа є предметизація, що дає змогу висловити зміст документа. Оскільки цей процес є досить суб'єктивним, обов'язковими стають дотримання загальних правил, одним із яких є принцип уніфікації заголовків бібліографічних записів. Це забезпечує авторитетний/нормативний контроль, що дозволяє: забезпечити якість наукового опрацювання документів; уніфікувати введення інформації, у результаті чого досягається одноманітність вводу, скорочується кількість помилок; зменшуються суб'єктивні дії предметизатора; прискорюється опрацювання документів; здійснюється релевантний пошук у базах даних [4].

Авторитетний файл предметних рубрик виконує такі функції: закріплення одного з варіантів точки доступу в якості прийнятого заголовка; ідентифікація різних варіантів написання точки доступу, тобто варіантних заголовків; встановлення зв'язків між предметними рубриками («див.» та «див. також», довідкові записи); визначення області застосування прийнятих заголовків предметних рубрик; пояснення значення і інформація про предметні рубрики. Він дає можливість проводити глибокий і результативний пошук в ЕК, забезпечує його повноту й точність і використовується як контролюючий словник в організації тематичного доступу до бібліографічних записів документів.

Для формування бази даних Авторитетного файлу «Предметні заголовки» в САБ ІРБІС64 фахівцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського підготовлено практичний посібник «Предметизація документів з питань освіти, педагогіки та психології» (2013). У посібнику викладено основні теоретичні і

практичні засади ручної й автоматизованої предметизації різних типів і видів документів на різних носіях інформації, а також розглянуто специфічні особливості предметизації документів у галузевому аспекті. Невід'ємною і надзвичайно важливою складовою документа є «Словник предметних заголовків». Це перша спроба створення вітчизняного галузевого україномовного словника для предметизації документів з питань освіти, педагогіки, психології та суміжних галузей знань, у якому зібрані терміни вищезазначеної тематики і на основі якого може здійснюватись індексування документів для організації електронних каталогів, формування авторитетних файлів предметних заголовків і пошук необхідної інформації [4].

Підкреслюючи вищезазначене, цей словник та Авторитетний файл «Предметні заголовки» можна розглядати як створення підґрунтя для створення онтології в галузі освіти.

Бібліографія:

1. Онтологія_(інформатика). *Вікіпедія*: вільна енциклопедія. URL : [https://uk.wikipedia.org/wiki/Онтологія_\(інформатика\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Онтологія_(інформатика)) (дата звернення 10.02.2021).
2. Гаврилова, Т.А., Муромцев, Д.И. (2008). Интеллектуальные технологии в менеджменте: инструменты и системы : учеб. пособ. 2-е изд. *Высшая школа менеджмента СПбГУ*. Санкт-Петербург, Изд-во «Высшая школа менеджмента». 488 с.
3. Артемов, В.Ю. (2014). Особливості побудови онтології предметної галузі і професійного середовища в системі вищої професійної освіти. *Біоресурси і природокористування*, Т. 6, № 1-2, С. 155-161.
4. Зоріна, Н.Є. (2014). База даних авторитетного файлу «Предметні заголовки» – важливий елемент інтеграції освітянських бібліотек. *Інформаційні технології і засоби навчання*, Т. 39, № 1. С. 182-192.

Інформаційна аналітика як засіб підвищення ефективності освітнього процесу з підготовки електромонтерів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти

Гермак Ольга Леонідівна

olij.germak@gmail.com

Професійна (професійно-технічна) освіта на сучасному етапі знаходиться в процесі докорінних змін, з одного боку, це обумовлено необхідністю впровадження інноваційних педагогічних і виробничих технологій у професійну підготовку майбутніх кваліфікованих робітників, а з іншого – євроінтеграцією та входженням України в світовий інформаційний простір. У зв'язку з цим систематизації та осмислення потребує на сьогодні й інформаційно-аналітична діяльність суб'єктів освітнього простору.

У векторі функціонування ДНЗ «Криворізький центр професійної освіти металургії та машинобудування» педагогічному колективу закладу доводиться безпосередньо здійснювати підготовку здобувачів освіти за професією електромонтера. Дійсно, ефективність підготовки пов'язана з науковою і